

De ‘duurzame’ voortrekkersrol van Pensioenfonds Zorg & Welzijn is een politieke keuze waarmee het fonds zijn bestaansrecht ondermijnt

Posted on 9 september 2025 by Menno Tamminga

Een goed inkomen is meer waard in een leefbare wereld.

Iemand tegen? Niemand tegen!

Goed inkomen, leefbare wereld. Amerikanen noemen dat *motherhood and apple pie*-argumenten. Appeltaart en moederschap roepen zelden controverse op.

Maar juist deze stelling gebruikt het Pensioenfonds Zorg & Welzijn (PFZW) om een uiterst controversiële beslissing te verdedigen. De afgelopen maanden heeft het fonds zijn aandelen in 2.700 bedrijven verkocht. De opbrengst is, naar je mag aannemen, belegd in de 800 bedrijven die in de beleggingsportefeuille ‘mogen’ blijven. Nieuwe professionele vermogensbeheerders zijn ingehuurd. En dat alles met één doel: een voortrekkersrol in duurzaam beleggen.

Miljoenen belanghebbenden

De oncontroversieële stelling van goed pensioen en leefbare wereld is een citaat uit een artikel vorige week in *Het Financieele Dagblad*. Daarin dragen twee beleidsbepalers van de pensioengigant de ommezwaai in het beleggingsbeleid uit.

Het zorg en welzijnsfonds beheert 249 miljard euro beleggingen voor de (toekomstige) pensioenuitkeringen van bijna 2,95 miljoen deelnemers. Het fonds financiert een basisvoorziening in vergrijzende tijden voor een derde van alle huishoudens: het aanvullend pensioen bovenop de AOW. Het fonds is ook een blikvanger. Andere pensioenfondsen, in Nederland en elders, houden goed in de gaten wat het zorg- en welzijnsfonds doet.

Wat het fonds heeft gedaan is controversieel. Ik zal uitleggen waarom en wat het fonds verzwijgt. De eerste vraag is: wat levert deze ommezwaai de pensioengerechtigden op? Want pensioenfondsen zijn op aarde om hun pensioendeelnemers het uitgestelde loon te betalen dat hen is toegezegd en graag met handhaving van de koopkracht.

Bedenk daarbij: de vroegere en huidige premiebetalende werknemers van zorg- en welzijnsorganisaties zijn verplicht aangesloten bij het fonds. Ze kunnen er niet uitstappen. Dat verplicht het bestuur van vakbonden, werkgeversorganisaties en vertegenwoordigers van ouderen om het bestaansrecht van het fonds waar te maken: een goed pensioen voor de deelnemers.

Het fonds koos tot voor kort voor een even simpel als effectief beleggingsbeleid, namelijk: aandelen kopen van de bedrijven die deel uitmaken van de mondiale beursgraadmeter (index). Daarmee spreid je risico's over regio's, bedrijfstakken en ondernemingen.

Incidenten

De belegger die denkt dat hij het op langere termijn beter weet dan de markt (de index), houdt zichzelf en zijn klanten voor de gek. Toch stopt het pensioenfonds met deze effectieve beleggingspolitiek. Want deze politiek 'zorgde ervoor dat we soms onaangenaam verrast werden door incidenten bij bedrijven die in onze portefeuille zaten, omdat ze onderdeel van de index zijn', schrijven de auteurs.

Welke incidenten. Dat werken ze niet uit. Fraude? Milieudelicten?

Tja... het is een harde wereld. Vrezen pensioenbeleggers boze reacties op sociale media? Klagende deelnemers? Wie de hitte van de keuken niet aankan, moet geen kok worden.

En overigens: kijk naar de bedrijven waarin Pensioenfonds Zorg & Welzijn nog wél belegt en de controverses stapelen zich op. Op de lijst, gedateerd 30 juni, staan bijvoorbeeld aandelen Tesla (waarde: 218 miljoen euro). Oprichter en directievoorzitter Elon Musk is politiek omstreden. Pensioengigant ABP wilde niet meer in Tesla beleggen. Nu is er sprake van een beloningspakket voor Musk van tegen de 1.000 miljard dollar.

Of Alphabet, dat met dochterbedrijf Google volgens een Amerikaanse rechter een illegaal monopolie heeft. De Europese Commissie gaf Google afgelopen week een antikartelboete van 2,95 miljard euro. Het zorg en welzijnsfonds bezit voor 932 miljoen euro aandelen Alphabet.

Maar een belegging kan ook de aandacht trekken omdat-ie afwijkt van wat je verwacht. Het fonds belegt in Rheinmetall, de Duitse defensiereus, voor een schamele 7 miljoen euro. Nederlandse particuliere beleggers samen bezitten voor 521 miljoen Rheinmetall-aandelen.

Goed huisvader

Kortom, de angst voor 'incidenten' is een gezocht argument. Er is een andere reden voor de omslag in de beleggingspolitiek. Dat is de toevoeging van duurzaamheid aan het doel van het fonds. In het *FD*-artikel noemen de auteurs dat een wettelijke verplichting. Dat is een wel heel ruime, zo niet té ruime interpretatie van prudent risicobeheer.

Pensioenfondsen beleggen niet hun eigen geld, maar dat van hun deelnemers. Dat verplicht hen tot een beleggingsbeleid zoals een goed huisvader dat zou doen. Het is zonneklaar dat het fonds daarbij politieke, sociale, technologische, duurzaamheids- en economische risico's moet meewegen. Beleggen is een samenspel van rendement en risico.

Maar dat is wat anders dan met een beroep op een leefbare wereld een

voortrekkersrol spelen in duurzaamheid. Een leefbare wereld is ook een wereld met een tiptop defensie, waarin pensioenfondsen als investeerder een voortrekkersrol spelen. Of een wereld waarin overbevolking maximaal wordt afgeremd omdat meer aardebewoners ieders duurzame toekomst uithollen. Wil het pensioenfonds daarin voortrekker zijn?

Politieke keuze

De laatste voorbeelden illustreren dat de keuze voor duurzaamheid een politieke keuze is. Maar Pensioenfonds Zorg & Welzijn is geen politieke partij en de lijst PFZW doet op 29 oktober niet mee aan de Tweede Kamerverkiezingen. Het fonds moet een goed pensioen leveren, niet meer, niet minder. Dat is blijkens het verleden al moeilijk genoeg. De koopkracht van het pensioen is jarenlang verdord.

Een nieuw beleggingsbeleid om een superieur rendement te bereiken is een prima idee. Juist ook omdat in het nieuwe pensioenstelsel het jaarlijkse rendement zich direct vertaalt in een koopkrachtstijging of -daling van de pensioenen. Maar de gevolgen van de huidige ommezwaai voor het rendement laat het fonds in de lucht hangen. Het zwijgen over het rendement en het ophemelen van duurzaamheid spreekt boekdelen. Het laatste is alles, het eerste zien we later wel. Daarmee ondermijnt het fonds zijn eigen bestaansrecht en op langere termijn ook dat van de hele pensioensector.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [**Doet u mee?**](#) Hartelijk dank!